

† CASIAN
din darul lui Dumnezeu,
Arhiepiscopul Dunării de Jos
Preacuviosului cin monahal,
Preacucernicilor preoți, păstori de suflete
și aleșilor și de Dumnezeu,
iubitorilor creștini și creștine din Eparhia noastră,
har, milă, pace, bucurie sfântă și iubire fraternă mântuitoare,
cu prilejul Sfintelor Sărbători
ale Nașterii Domnului, Bobotezei și Anului Nou,
iar de la noi arhierească binecuvântare!

„Tot pământul se veselește văzând
pogorârea lui Dumnezeu, cereștile
puteri se amestecă printre cei de pe pământ,
îngerii cu oamenii mare praznic
pregătesc. Să ne suim cu gândul și să
vedem cu ochii cei sufletești măreția
minunii!“¹

Preaiubiți frați și surori în Domnul,

În psalmodia cerească și omenească, pe portativul vocilor și al inimilor copiilor colindători, am ajuns în „Betleemul cetate“ de acum două milenii, dar cu gândul, cu inimile și cu trăirea profund ancorate în „credința lucrătoare prin iubire“!²

„Cerul și pământul în cântec răsună,/ Îngeri și oameni cântă împreună,/ Hristos Se naște,/ Domnul coboară,/ Îngerii cântă, Magii-L înconjoară!“³

1. Stihiri de la Stihovna Înainteprăznuirii și a praznicului Nașterii Domnului, *Mineiul pe Decembrie*, Editura I.B.M.B.O.R., București, 2005, pp. 381, 389.

2. Galateni 5, 6.

3. Colind românesc.

Suntem duhovnicește și comunitar trăitori ai Marii Taine a veștii minunate devenite prezență concretă a Fiului lui Dumnezeu, „mititel și-nfășătel”⁴ și „Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat”⁵.

Sărbătoarea Nașterii Domnului actualizează tainic iubirea cerească din darul Preasfintei Treimi, prin prezența Fiului Tatălui devenit și Fiu al Fecioarei, spre a ne ridica pe toți la starea de fii ai lui Dumnezeu. Cum ne tâlcuiește Sfântul Preot Mărturisitor Dumitru Stăniloae, Fiul a venit să-i facă pe cât mai mulți de pe pământ fiii ai Tatălui și frați ai Lui!

„Taina cea din veac ascunsă și de îngeri neștiută” se arată în chip perceptibil nouă, pământenilor, deschizându-ni-se astfel ochii sufletești la „măreția minunilor”, spre a primi pe Răscumpărătorul prin care noi, cei din lume, suntem copleșiți „de fapta care nu se poate spune prin cuvânt”⁶.

Așadar, înțelesurile tainice și dumnezeiești, ale Nașterii Domnului se descoperă în chip minunat, dar și perceptibil deoarece, pentru ridicarea de la sensurile mai mult omenești ale sărbătorii, Fiul lui Dumnezeu Se apropie de cei pe care îi caută pentru că îi iubește. **„Nașterea Domnului Iisus Hristos este nașterea Fiului Celui veșnic al Tatălui ceresc, Care din iubire pentru oameni și pentru mântuirea lor S-a făcut tocmai ceea ce iubea, adică om”**⁷.

„Atât de mult a iubit Dumnezeu lumea, încât pe Fiul Său cel unul născut L-a dat ca toți cei ce cred în El să aibă viața veșnică”⁸.

Hristos a venit real „și, toată rânduiala cea pentru noi împlinind”⁹, mai mult S-a dăruit pe Sine pentru viața lumii, ni Se dezvăluie tainic, duhovnicește, dar și perceptibil liturgic, la Dumnezeiasca Liturghie,

4. Colind românesc.

5. Crezul ortodox.

6. „Slavă... Și acum...” la Stihova praznicului Nașterii Domnului, *Mineiul pe decembrie*, Editura I.B.M.B.O.R., București, 2008, p. 384.

7. PF Patriarh DANIEL, *Luminile marilor sărbători ale Bisericii. Predici*, Editura Basilica, București, 2025, p. 56.

8. Ioan 3, 16.

9. Condac la Utrenia Înălțării Domnului.

unde ne aflăm cu iubiții păstori sufletești astăzi, în toate sfintele lăcașuri de rugăciune și, din ele, Hristos Se sălășluiește tainic pe altarele inimilor noastre, cum ne arată Sfântul Ioan Gură de Aur.

Iubiților,

Din această stare plină de trăire lăuntrică, având încă proaspătă bucuria și emoția, pacea și mărturia comunitară uimitoare, cei mai mulți și din Eparhia noastră, preoți și pelerini la sfințirea picturii în mozaic a Catedralei Mântuirii Neamului, ne vom opri în a descoperi și noi în icoană, în sfântul locaș, dar și-n casa proprie și-n familia creștină – „locul“ Betleemului actualizat, contemplat și asumat personal și comunitar. Vă sunt încă vii trăirile prezenței icoanei a Nașterii Domnului purtată pe brațele sfințitului slujitor, preotul, din casă în casă, în comunitățile parohiale de la sate și de la orașe, potrivit îndătinății noastre tradiții străbune mereu actualizată.

Deodată cu sfânta icoană din biserica parohială, slujitorul aduce vestea minunată a Nașterii Domnului, mai întâi la casa creștinului, care este întrucâtva o „bisericuță“, un „paraclis“, curățită și prăminită, asemenea gospodăriilor, atât pe dinăuntru, cât și pe dinafară, mai cu seamă de cei de la sate, dar și la orașe, acolo unde se mai păstrează din moși-strămoși datina aceasta plină de sens și de înțelesuri duhovnicești. Casa creștinului de la Dunăre și Carpați, observau îndeosebi oaspeții străini, este un Betleem actualizat, adică o „casă a pâinii“ atât în înțeles duhovnicesc, dar și liturgic și filantropic, real!

Această dublă semnificație, spiritual-liturgică, sfințitoare a omului și a casei, dar și cea văzută prin prezența icoanei Nașterii Domnului, ascunsă în adânc de istorie, de credință și de datini creștinești, este o mărturie vie a evenimentelor ce se arată în Sfintele Evanghelii la Betleem, prin pelerinajul păstorilor și al magilor la „Peștera sărăcăcioasă“ ce a fost, potrivit colindului, „a Domnului casă“!

Chiar dacă Taina Betleemului este reprezentată în icoană, totuși noi vedem, simțim și trăim prezența vie a Dumnezeuiescului Prunc așezat în iesle, vegheat de Maica Domnului și adorat de îngeri, de păstori

și de magi, în semn de bucurie, dar și de înnoire a noastră, deoarece așa cum arată rugăciunea „în peșteră S-a născut și în iesle S-a culcat pentru mântuirea noastră“¹⁰.

Dincolo de a fi un gest liturgic, misionar și tradițional, actul vizitării credincioșilor în casele lor capătă un sens mult mai profund, deoarece sfânta icoană a Nașterii Îl arată pe Hristos „mititel și-nfășețel“, dar și „Dumnezeu adevărat și om adevărat“¹¹.

El este foarte aproape de orice persoană în centrul dragostei Sale, fiind ridicarea noastră la tainica renaștere duhovnicească, asemenea nevinovăției și gingășiei copiilor. De la măsurile bucuriei copiilor când sunt vizitați și cărora li se oferă chipuri bucuroase și atractive, tot astfel și noi, copiii lui Dumnezeu de toate vârstele, în familia reunită acasă, Îl preamărim prin rugăciuni și cântări pe Hristos, închinându-ne Lui în fața Icoanei Sale de la Betleem.

Așa devenim și noi, duhovnicește, Betleem sufletesc, lăsând loc în inimi Lui, spre a ne înnoi, spre a ne sfinți și a ne readuce puritatea, curăția, bucuria și lumina cunoștinței (cunoașterii) de Dumnezeu, cum glăsuiește troparul: „Nașterea Ta, Hristoase, Dumnezeule, răsărit-a lumii lumina cunoștinței“¹².

Astfel, prin martorul viu, preotul, liturghisitorul bunei vestiri a Nașterii Domnului din sfânta icoană, dar și prin rugăciunea, sfatul și binecuvântarea sa, pătrunde tainic lumina cerească de la Betleem, a lui Hristos-Prunc, prin pacea, bucuria și iubirea Sa. **Domnul este viu și prezent în suflet și în inimă, deci și în casă, la toată familia reunită într-o tainică și sacră interiorizare a acestei prezențe dumnezeiești, până la măsurile transfigurării grijilor materiale, ale lipsurilor de tot felul și ale neîmplinirilor noastre omenești și daruri prezentate iconic prin fețele luminate ale tuturor celor din casă. Suflete luminoase, rugăciuni și manifestări bucuroase pot readuce și pe omul de astăzi la starea de icoană vie a Fiului**

10. Otpustul slujbei Nașterii Domnului.

11. Crezul ortodox.

12. Troparul Nașterii Domnului.

lui Dumnezeu, cum arată Sfântul Ioan Damaschin. Hristos, Chipul, adică Icoana vie, reprezentat și în sfânta Sa icoană a Nașterii Sale, prelungește frumusețea transfigurată și luminoasă spre chipurile noastre uneori crispate și neliniștite în fața atâtor provocări, necazuri, supărări și îngrijorări.

Dimpotrivă, prezența Domnului Hristos prin icoana Sa în fiecare din noi readuce și lumina sacră de la Botez, sfințenia de la dumnezeiasca ungere a „Mirului – Hristos”¹³ și **comuniunea revărsată prin Sfântul Duh, sfințitorul icoanei, omului, casei, obiectelor și vieții, în taina înnoierii Domnului pentru îndumnezeirea omului!**

Precum sărutăm cu sfințenie icoanele datorită prezenței Persoanelor dumnezeiești zugrăvite în ele, tot așa **se întipăresc în inimi, prin credință, prin iubire și prin înnoirea omului, duhovnicește și faptic, filantropic, prin Hristos și în Biserică, la Nașterea Domnului, începând de acasă până la Casa Domnului și, iarăși, în viață umblând „cu bucurie, întru înnoirea vieții”**¹⁴, căutând „pacea și sfințenia, fără de care nimeni nu va vedea pe Domnul”¹⁵.

Dar să stăruim în câteva cuvinte tot sacre și asupra sensului frumuseții prin care este redată taina Nașterii Domnului în sfânta icoană cu același nume pentru înfrumusețarea duhovnicească a vieții noastre.

Privind cu atenție, adâncind dumnezeiește semnificația fiecărei prezențe în icoană, ne vom bucura de o mare prezență cerească și umană, așa cum ne arată Sfintele Evanghelii de la Matei și Luca, dar și rugăciunile bisericești. În centrul peșterii întunecoase stă „leagănul” în care este Pruncul învelit săracăcios și încălzit cu aburul dobitoacelor, pe paie ieșite!

13. „Cel ce ești pentru noi mir revărsat și umpli pe toți de mireasmă duhovnicească”, Rugăciune de punere înaintea Marelui Mir, în: *Arhieraticon*, Editura I.B.M.O., București, 2025, p. 475.

14. Romani 6, 4.

15. Evrei 12, 14.

Maica Domnului este în stare de rugăciune și de smerită închinăciune, iar lumina din cer a stelei Betleemului îndrumă pelerinii de Sus îngerii cântând Doxologia: „Slavă întru cei de Sus lui Dumnezeu și pe pământ pace, între oameni bunăvoire“¹⁶.

Magii sunt urmați de păstorii de la Betleem și ei prezenți în peștera la închinare. Bătrânul și înțeleptul păzitor al Maicii Domnului, Iosif, stă într-o perpetuă uimire în omeneasca nedumerire, în fața cutremurătoare simplități a „Tainei tainelor“ și a „Minunii minunilor“!

De unde s-a inspirat oare sacrul iconar atunci când a concentrat atâta teologie a iubirii dumnezeiești în contextul decăderii păcătoase a firii noastre omenești depărtate prin neascultare de Dumnezeu?

Acestei stări i se adresează Dumnezeu prin Persoana Fiului iubit și ascultător, venit în lume pentru răscumpărarea oamenilor la demnitatea dumnezeiască a mântuirii, unica șansă a eliberării din robia păcatului și a morții.

Icoana este astfel zugrăvirea raiului deschis pământenilor de Noul Adam, Iisus Hristos, cum arată colindul: „Raiul cel închis/ Azi iar s-a deschis(...)/ Și strămoșii iară,/ Prin Sfânta Fecioară,/ Iar s-au înnoit,/ Iar s-au înnoit“.

Această „fereastră“ deschisă de Domnul spre înnoirea noastră spirituală și efectiv umană ne oferă prezența icoanei vii în case, în suflete și-n viață, mai înainte de pregătirea prin Spovedanie și Sfânta Împărtășanie de primirea Domnului din „Casa pâinii“ pe „altarul inimii“ și al întregii persoane creștinești.

Iată cum ne deslușește taina din icoană: **„Ce vom aduce Ție, Hristoase? Că Te-ai arătat pe pământ ca un om, pentru noi. Fiecare din fapăturile cele zidite de Tine mulțumire aduce Ție: îngerii cântarea, cerurile steaua, magii darurile, păstorii minunea, pământul peștera, pustiul ieslea, iar noi pe Maica Fecioara. Dumnezeule, Cel ce ești mai înainte de veci, miluiește-ne pe noi!“**¹⁷

16. Luca 2, 14.

17. Stihiră la „Doamne, strigat-am...“, la Nașterea Domnului, *Mineiul pe decembrie...*, pp. 426-427.

Binecredincioși creștini,

Acum, cu bucuria unei prezențe în suflete, în noi, în familii, acasă, în țară ori în lume, după ce am contemplat icoana Nașterii Domnului în case, iată-ne în sfântul lăcaș împreună, bucuroși de sărbătorirea Domnului Hristos, Prunc dumnezeiesc, la Nașterea Sa!

Să ne orientăm în partea dreaptă a absidei bisericii unde este zugrăvită pe o suprafață mult mărită taina Nașterii Domnului. Iată ce legătură minunată a rânduit Domnul pentru sărbătoarea tradițională și mereu actuală și înnoitoare a vieții noastre creștine, fraterne și comunitare, mai ales în familii!

Se cuvine, așadar, la marea bucurie sufletească în unitate și comuniune astăzi, toți de la satele și orașele de acasă, de la Dunărea de Jos, cu inima deschisă și către frații noștri aflați în toată lumea, cei mai mulți fiind tot ca și noi în biserici, în fața sfintelor icoane, cu preotul și cu atmosfera duhovnicească aidoma celei de acasă, împreună, **să ne considerăm deci unii lângă alții o smerită icoană vie renăscută prin credință, dragoste, iertare, reconciliere și conviețuire fraternă, pașnică și comunitară, acasă, în familie și-n societate**, cum arată Sfântul Preot Mărturisitor Ilarion Felea.

„Crăciunul este ziua nașterii Întemeietorului credinței creștine și sărbătoarea familiei creștine: e ziua păcii și a bucuriei, sărbătoarea îngerilor și a colindătorilor, a părinților și a copiilor.

Niciuna dintre sărbători nu aduce atâta pace și bucurie, atâta entuziasm și cântec, atâta însuflețire și voie bună în familie ca Sărbătoarea Nașterii Domnului¹⁸.

Tot astfel, contemplând blândețea, bunătatea și generozitatea Fiului lui Dumnezeu la Nașterea Sa printre noi, pământenii, nu putem să nu ne ridicăm inimile și simțirile la aceleași luminoase valori sacre, împărtășite nouă spre a redeveni, concret, fii luminoși ai Părintelui ceresc și frați prietenoși și apropiați în viață, la bine, dar mai ales la greu, mereu cu Domnul și noi împreună. Așa renaște iubirea în noi!

18. Pr. Ilarion FELEA, *Duhul Adevărului*, Editura Diocezană, Arad, ²1943, p. 35.

Așa și fapta iubitoare, vindecătoare de orice răni văzute și nevăzute, înnoiește omul, îl renaște omul bun!

„Fața omului bun răspândește lumină, de aceea sfinții au în icoane capetele înconjurate de nimb luminos. Omul bun e omul care zâmbește luminos, care trăiește bucuria comuniunii. Toate acestea reprezintă un program pentru înnobilarea reală a omului și nu numai în comuniunea bucuroasă cu alții, așa cum e practică de poporul român, și se înobilează omul. Numai în comuniune se înaintază la nesfârșit această noblețe și în descoperirea la nesfârșit a tainei omului, care se hrănește din taina comuniunii între Persoanele Sfintei Treimi“¹⁹.

Aceasta este înnoirea și trăirea în bucurie și comuniune a Nașterii Domnului pentru fiecare dintre noi! Să nu-i excludem azi și totdeauna de la comuniunea fraternă pe niciunul dintre frații noștri singuri, vârstnici, tineri, străini, săraci, bolnavi ori neputincioși. Și ei sunt lumina Sărbătorii! Cu toții să fim sănătoși, plini de bunătate și de generozitate!

Din „pâinea cea cerească“ să ajungem și la „cea de toate zilele“ din casele noastre, din care să frângem puțin, pentru aproapele, ca toată dragostea Lui să intre în inimile noastre!

„Și acum te las,
Fii sănătos și vesel de Crăciun,
Dar nu uita, când ești voios,
Creștine, române, să fii bun!“

La mulți și buni ani!
Al vostru de tot binele doritor și către Domnul rugător,

† Casian
Arhiepiscopul Dunării de Jos

19. Pr. Dumitru STĂNILOAE, „Reflexii despre spiritualitatea poporului român“, în: *Opere*, vol. 9, Editura Basilica, București, 2018, p. 245.